

รายงานผลงานเรื่องเต็มการทดลองที่สิ้นสุด

1. แผนบูรณาการ : พัฒนาและทดสอบเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชที่เหมาะสมกับสภาพภูมิสังคมและเพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนเกษตรกรรม

2. โครงการวิจัย : วิจัยและพัฒนาการผลิตพืชที่มีศักยภาพในพื้นที่ชุ่มน้ำเพื่อใช้ประโยชน์ด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม

กิจกรรม : การวิจัยและพัฒนาการผลิตกระจุต

3. ชื่อการทดลอง (ภาษาไทย) : ปริมาณปุ๋ย N-P-K ต่อการเจริญเติบโตและคุณภาพของกระจุต

ชื่อการทดลอง (ภาษาอังกฤษ) : The amount of N-P-K fertilizer on growth and quality of *Lepironia articalata*

4. คณะผู้ดำเนินงาน

หัวหน้าการทดลอง : เมธาพร นาคเกลี้ยง ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง

ผู้ร่วมงาน : เอมอร เพชรทอง ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง
จิณณจาร์ หาญเศรษฐสุข ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง

5. บทคัดย่อ : การศึกษาปริมาณปุ๋ย N-P-K ต่อการเจริญเติบโตและคุณภาพของกระจุต มีวัตถุประสงค์เพื่อหาปริมาณปุ๋ยและชนิดปุ๋ยที่เหมาะสมสำหรับการผลิตต้นพันธุ์กระจุตในสภาพพืชปลูกดำเนินการในพื้นที่ของศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง ซึ่งดินเป็นดินเหนียว มีอินทรีย์วัตถุ 2.92 เปอร์เซ็นต์ และมีไนโตรเจน 0.15 เปอร์เซ็นต์ ฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ 7.33 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม โพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์ 59.66 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม พบว่า การใส่ปุ๋ยมูลวัว อัตรา 0.5 กิโลกรัมต่อตารางเมตร หรือ 800 กิโลกรัมต่อไร่ มีผลผลิตน้ำหนักสดของต้นกระจุตมากกว่าการใส่ปุ๋ยวิธีการอื่น คือเท่ากับ 2,093 กิโลกรัมต่อไร่ และยังส่งผลให้ต้นกระจุตมีขนาดลำต้นใหญ่กว่าการใส่ปุ๋ยวิธีการอื่นด้วย และการใส่ปุ๋ยมูลวัว อัตรา 1 กิโลกรัมต่อตารางเมตร หรือ 1,600 กิโลกรัมต่อไร่ มีผลผลิตน้ำหนักแห้งของต้นกระจุตมากกว่าการใส่ปุ๋ยวิธีการอื่น คือเท่ากับ 1,125 กิโลกรัมต่อไร่ ดังนั้นปุ๋ยไนโตรเจน (N) จะมีผลต่อการให้ผลผลิตน้ำหนักสดและน้ำหนักแห้งมากกว่าปุ๋ยตัวอื่น ส่วนคุณภาพของต้นกระจุตจากการสอบถามเกษตรกร พบว่า ไม่แตกต่างกันเพราะต้องนำไปปรับปรุงสภาพให้เหมาะสำหรับการแปรรูปอีกครั้ง

: Study on the quantity of N-P-K fertilizer on growth and quality of *Lepironia articalata* to study the suitable fertilizers for *Lepironia articalata* in Phatthalung Agricultural Research and Development Center. Which soil is clay, organic matter is 2.92 percent and 0.15 percent nitrogen, 7.33 milligrams per kilogram of available phosphorus. available potassium 59.66 milligrams per kilogram. It was found that applying cow manure at the rate of 0.5 kilograms per square meter or 800 kilograms per rai had weight yield of *Lepironia articalata* was greater than the other methods, equal to 2,093 kg per rai. And also results in the large size of *Lepironia articalata* than other methods as well. And cow manure application at the rate of 1 kilogram per square meter or 1,600 kilograms per rai and dry weight of *Lepironia articalata* was greater than the other methods, which was 1,125 kg per rai. Therefore, nitrogen (N) fertilizers had a greater effect on yield, fresh weight and dry weight than other fertilizers. As for the quality of *Lepironia articalata*, from inquiries to farmers, it was no difference because it had improve before use it.

6. คำนำ : กระเจ็ด เป็นพืชที่ขึ้นเองตามธรรมชาติในแหล่งพื้นที่ชุ่มน้ำเป็นพืชล้มลุกที่มีอายุหลายปี เหน้งามีเกล็ดสีน้ำตาลที่ด้านปลายเล็กน้อย ส่วนของลำต้นมีลักษณะกลมชูขึ้นด้านบน ต้นกระเจ็ดมี 2 ชนิด คือ กระเจ็ดใหญ่ และกระเจ็ดหนู กระเจ็ดใหญ่นำไปใช้ประโยชน์ได้มากกว่า ส่วนกระเจ็ดหนูลำต้นเล็กและสั้น ความเหนียวน้อยกว่ากระเจ็ดใหญ่ แหล่งกระเจ็ดที่สำคัญในภาคใต้ อยู่แถบลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา คือ บริเวณทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง หรือบริเวณพรุควนเคร็ง จังหวัดนครศรีธรรมราช และริมฝั่งทะเลด้านอ่าวไทย คือบริเวณจังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดสงขลา และจังหวัดนราธิวาส ซึ่งรวมพื้นที่เป็นแหล่งกระเจ็ดทุกเขตไม่น้อยกว่า 10,000 ไร่ การปลูกกระเจ็ดต้องใช้ระยะเวลาประมาณ 2-3 ปี ต้นจึงจะโตได้ขนาดสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ คือ ลำต้นยาวไม่ต่ำกว่า 1 เมตร เมื่อถอนต้นกระเจ็ด จะแตกหน่อต้นใหม่ขึ้นมาแทนที่หมุนเวียนกันไป พื้นที่จังหวัดพัทลุงเดิมมีมากบริเวณทะเลน้อย โดยมีการนำมาใช้ประโยชน์ในการทำเสื่อ ภาชนะรูปแบบต่างๆ และหัตถกรรมหลากหลายและใช้เป็นเชือกผูกมัดสิ่งของ ปัจจุบันผลิตภัณฑ์จากกระเจ็ดได้รับการพัฒนาในรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลายลดลวดลายสวยงามมากขึ้นมีการย้อมสีดอกกระเจ็ด เพื่อเสริมแต่งลวดลายให้เด่นชัดและสวยงามขึ้นตามรูปแบบของผลิตภัณฑ์ แต่ละชนิดอาทิกระเป่าชุดรองจานชุดปูโต๊ะอาหารเครื่องใช้ตกแต่งบ้านกระสอบทรงเหลี่ยมหรือของใช้ชิ้นเล็ก อื่นๆ นอกจากนี้ตลาดในประเทศแล้วยังเป็นสินค้าส่งออกต่างประเทศเช่น ประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ ญี่ปุ่น จีน ไต้หวัน สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศสนิวซีแลนด์ แคนาดา อีกด้วย ประเทศคู่แข่งที่ผลิตภัณฑ์สินค้ากระเจ็ด คือ อินโดนีเซีย เวียดนาม และจีน Wunbua et al. (2012) พบว่า พื้นที่ที่ติดอยู่กับส่วนน้ำขังของทะเลสาบเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมมากที่สุด แต่บริเวณพื้นที่ป่าพรุและพื้นที่นาชุ่มก็เป็นส่วนที่มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง แต่จากปัญหาการนำเอามาใช้ประโยชน์มากเกินไปเกินความสามารถในการให้ผลผลิตและแหล่งที่มีกระเจ็ดขึ้นอยู่ถูกทำลายจากไฟไหม้และการบุกรุกพื้นที่เพื่อใช้เป็นประโยชน์ทางการเกษตรอย่างผิดกฎหมายทำให้ปริมาณกระเจ็ดไม่เพียงพอกับความ

ต้องการ เกษตรกรจึงต้องซื้อกระจุกจากแหล่งอื่นในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช การปลูกกระจุกในลักษณะของพีชปลูกเพื่อให้เพียงพอกับความต้องการใช้และความสะดวกในการเก็บเกี่ยวจึงเป็นแนวทางแก้ปัญหาวิธีหนึ่งโดยในการศึกษาพื้นที่ซึ่งมีความเหมาะสมกับการปลูกกระจุก แต่เนื่องจากยังไม่มีรายงานการศึกษาถึงวิธีการปลูกและการเกษตรกรรมอื่นๆ ในกระจุกมาก่อน และกระจุกในสภาพธรรมชาติเจริญเติบโตในป่าพรุ ซึ่งมีธาตุอาหารแตกต่างจากสภาพพื้นที่ทั่วไป จึงทำได้ทำการศึกษากิจการการจัดการธาตุอาหารต่อการเจริญเติบโตของต้นกระจุกในสภาพพีชปลูกต่อไป

7. วิธีดำเนินการ :

- อุปกรณ์

ต้นพันธุ์กระจุก

ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15

ปุ๋ยอินทรีย์

มีด/เคียวตัดต้นกระจุก

เครื่องชั่งขนาด 60 กิโลกรัม

ไม้วัดความสูง

เชือกฟาง

- วิธีการ

วางแผนการทดลองแบบ Randomized Complete Block Design (RCB) จำนวน 3 ซ้ำ มี 6 กรรมวิธีประกอบด้วย

กรรมวิธีที่ 1 ไม่มีการใส่ปุ๋ย

กรรมวิธีที่ 2 ปุ๋ยมูลวัวอัตรา 0.5 กิโลกรัมต่อตารางเมตร

กรรมวิธีที่ 3 ปุ๋ยมูลวัวอัตรา 1 กิโลกรัมต่อตารางเมตร

กรรมวิธีที่ 4 ปุ๋ยมูลวัว 0.5 กิโลกรัมต่อตารางเมตร ร่วมกับปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 10 กิโลกรัมต่อไร่

กรรมวิธีที่ 5 ปุ๋ยมูลวัว 0.5 กิโลกรัมต่อตารางเมตร ร่วมกับปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 20 กิโลกรัมต่อไร่

กรรมวิธีที่ 6 ปุ๋ยมูลวัว 0.5 กิโลกรัม/ตารางเมตร ร่วมกับปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 30 กิโลกรัมต่อไร่

ดำเนินการใส่ปุ๋ยครั้งแรกที่อายุ 1 เดือนหลังปลูก และใส่ทุก 3 เดือน และเก็บเกี่ยวผลผลิตที่มีอายุ 1 ปี

1.5 ปี และ 2 ปี

บันทึกข้อมูล

- การเจริญเติบโตด้านความสูง

- น้ำหนักสด น้ำหนักแห้ง โดยเฉพาะในส่วนที่นำไปใช้ประโยชน์ได้

- คุณภาพต้นและความพึงพอใจของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์กระจุก

- เวลาและสถานที่

เริ่มต้น ตุลาคม 2561 –สิ้นสุด กันยายน 2563

พื้นที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง

8. ผลการทดลองและวิจารณ์ : ดำเนินการทดลองในแปลงนาของกลุ่มของศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุงพื้นที่ 3 ไร่ ใ้ปุ๋ยตามแผนการทดลอง 6 กรรมวิธี คือ กรรมวิธีที่ 1 ไม่มีการใส่ปุ๋ย กรรมวิธีที่ 2 ปุ๋ยมูลวัวอัตรา 0.5 กิโลกรัมต่อตารางเมตร กรรมวิธีที่ 3 ปุ๋ยมูลวัวอัตรา 1 กิโลกรัมต่อตารางเมตร กรรมวิธีที่ 4 ปุ๋ยมูลวัว 0.5 กิโลกรัมต่อตารางเมตร ร่วมกับปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 10 กิโลกรัมต่อไร่ กรรมวิธีที่ 5 ปุ๋ยมูลวัว 0.5 กิโลกรัมต่อตารางเมตร ร่วมกับปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 20 กิโลกรัมต่อไร่ และกรรมวิธีที่ 6 ปุ๋ยมูลวัว 0.5 กิโลกรัมต่อตารางเมตร ร่วมกับปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 30 กิโลกรัมต่อไร่ ในสภาพดินมีความเป็นกรด-ด่าง (pH) เท่ากับ 5.74 ค่าการนำไฟฟ้า (ds/m) เท่ากับ 0.08 ความต้องการปูน (kg/rai) เท่ากับ 170 อินทรีย์คาร์บอน (%) เท่ากับ 0.56 อินทรีย์วัตถุ (%) เท่ากับ 0.97 ไนโตรเจน (%) เท่ากับ 0.05 ฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ (mg/kg) เท่ากับ 48.33 โพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์ (mg/kg) เท่ากับ 159.40 และมีเนื้อดิน เป็นดินเหนียว (ตารางผนวกที่ 1)

- การเจริญเติบโตด้านความสูง (เซนติเมตร) บันทึกข้อมูลก่อนเก็บเกี่ยวผลผลิตที่อายุ 1 ปี 1.5 ปี และ 2 ปี พบว่า กรรมวิธีที่ 6 คือ ปุ๋ยมูลวัว 0.5 กิโลกรัมต่อตารางเมตรร่วมกับปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 30 กิโลกรัมต่อไร่ มีความสูงต้นมากกว่ากรรมวิธีอื่น คือ 186.4 เซนติเมตร 182.9 เซนติเมตร และ 208.4 เซนติเมตร ตามลำดับ สำหรับการเก็บเกี่ยวผลผลิตที่อายุ 2 ปี พบว่า มีความสูงต้นเฉลี่ยของทุกกรรมวิธีสูงสุด คือ เท่ากับ 192.9 เซนติเมตร (ตารางที่ 1) ความสูงหรือความยาวของต้นกระจุจจะนำไปใช้ประโยชน์แตกต่างกัน สำหรับต้นกระจุจมีความยาวเกิน 1 เมตร จะนิยมนำไปใช้ทอหรือสานเป็นผลิตภัณฑ์ชิ้นใหญ่ๆ เช่น เสื่อ ส่วนต้นกระจุจที่มีสั้นจะนิยมนำไปใช้สานเป็นผลิตภัณฑ์ชิ้นเล็กๆ เช่น กระเป่าถือ แฟ้มใส่เอกสาร เป็นต้น ดังนั้นความสั้นยาวของต้นกระจุจจะอยู่ที่วัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ประโยชน์

- ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางลำต้น (เซนติเมตร) ก่อนเก็บเกี่ยวผลผลิตที่อายุ 1 ปี 1.5 ปี และ 2 ปี พบว่า กรรมวิธีที่ 2 คือ ปุ๋ยมูลวัวอัตรา 0.5 กิโลกรัมต่อตารางเมตร มีขนาดลำต้นใหญ่กว่ากรรมวิธีอื่น คือ เท่ากับ 0.52 เซนติเมตร 0.56 เซนติเมตร และ 0.51 เซนติเมตร ตามลำดับ และการเก็บเกี่ยวผลผลิตที่อายุ 1.5 ปี มีขนาดลำต้นเฉลี่ยใหญ่ที่สุด คือ เท่ากับ 0.54 เซนติเมตร (ตารางที่ 1) สำหรับขนาดของลำต้นกระจุจจะอยู่กับลักษณะการนำไปใช้งาน เช่น กรณีทอเสื่อจะใช้ต้นกระจุจขนาดใหญ่ แต่กรณีสานเป็นผลิตภัณฑ์กระเป่าจะใช้ต้นกระจุจขนาดเล็กถึงกลาง เป็นต้น ดังนั้นความยาวของต้นกระจุจจะอยู่ที่วัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ประโยชน์เช่นเดียวกับความสูงหรือความยาวต้น

- น้ำหนักสด (กิโลกรัมต่อไร่) พบว่า กรรมวิธีการใส่ปุ๋ยมูลวัวอัตรา 0.5 กิโลกรัมต่อตารางเมตร มีผลผลิตน้ำหนักสดมากที่สุด คือ เท่ากับ 2,093 กิโลกรัมต่อไร่ และการเก็บเกี่ยวที่อายุ 1 ปี มีผลผลิตน้ำหนักสดมากกว่าอายุเก็บเกี่ยวอื่น คือ เท่ากับ 3,183 กิโลกรัมต่อไร่ (ตารางที่ 2) โดยปกติในท้องตลาดจะซื้อขายต้นกระจุจในรูปแบบของเป็นมัด ไม่นิยมซื้อขายเป็นน้ำหนัก การซื้อขายมีทั้งการซื้อแบบต้นสดแล้วนำมาตากแห้งเอง และซื้อขายแบบต้นแห้ง ซึ่งจะประหยัดต้นทุนด้านการขนส่ง เนื่องจากบรรทุกได้มากกว่า การเก็บเกี่ยวต้นกระจุจโดยทั่วไป

เกษตรกรใช้วิธีการถอนต้นที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ก่อน แต่ในการเก็บเกี่ยวของงานวิจัยไม่สามารถถอนได้ ต้นจะขาด จำเป็นต้องใช้เคียวในการตัดต้น

- น้ำหนักแห้ง (กิโลกรัมต่อไร่) พบว่า กรรมวิธีที่ 3 การใส่ปุ๋ยมูลวัว 1.0 กิโลกรัมต่อตารางเมตร มีผลผลิต น้ำหนักแห้งมากที่สุด คือ เท่ากับ 1,125 กิโลกรัมต่อไร่ ส่วนการเก็บเกี่ยวที่อายุ 1 ปี มีน้ำหนักแห้งมากกว่าอายุเก็บเกี่ยวอื่น คือ เท่ากับ 1,546 กิโลกรัมต่อไร่ (ตารางที่ 2) การซื้อขายมีทั้งการซื้อแบบต้นสดแล้วนำมาตากแห้งเอง และซื้อขายแบบต้นแห้ง ซึ่งจะประหยัดต้นทุนด้านการขนส่ง เนื่องจากบรรทุกได้มากกว่า

- ความพึงพอใจของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์กระจุต จากจำนวน 5 คน พบว่า พอใจมากเรื่องมีต้นกระจุตเป็น วัตถุประสงค์ในการแปรรูป พอใจมากเรื่องคุณภาพของต้นกระจุต และพอใจปานกลาง เรื่องการเก็บเกี่ยวต้นกระจุต เนื่องจากเก็บเกี่ยวค่อนข้างยาก (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 1 ความสูง (เซนติเมตร) และเส้นผ่าศูนย์กลางลำต้น (เซนติเมตร) ของกระจุตเมื่ออายุ 1 ปี 1.5 ปี และ 2 ปี แปลงการศึกษาปริมาณปุ๋ย N-P-K ต่อการเจริญเติบโตและคุณภาพของกระจุต ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง ปี 2560-2563

กรรมวิธี	ความสูง (เซนติเมตร)				เส้นผ่าศูนย์กลางลำต้น (เซนติเมตร)			
	อายุเก็บเกี่ยว				อายุเก็บเกี่ยว			
	1 ปี	1.5 ปี	2 ปี	Aver.	1 ปี	1.5 ปี	2 ปี	Aver.
กรรมวิธีที่ 1 ไม่มีการใส่ปุ๋ย	165.4	163.2	174.6	167.7	0.50	0.52	0.48	0.50
กรรมวิธีที่ 2 ปุ๋ยมูลวัว อัตรา 0.5 กก./ตรม.	172.0	173.5	190.9	178.8	0.52	0.56	0.51	<u>0.53</u>
กรรมวิธีที่ 3 ปุ๋ยมูลวัว อัตรา 1 กก./ตรม.	174.6	174.5	192.1	180.4	0.48	0.54	0.51	0.51
กรรมวิธีที่ 4 ปุ๋ยมูลวัว 0.5 กก./ตรม. ร่วมกับปุ๋ยเคมี สูตร 15-15-15 อัตรา 10 กิโลกรัม/ไร่	186.2	181.3	200.9	189.5	0.52	0.56	0.48	0.52
กรรมวิธีที่ 5 ปุ๋ยมูลวัว 0.5 กก./ตรม. ร่วมกับปุ๋ยเคมี สูตร 15-15-15 อัตรา 20 กิโลกรัม/ไร่	184.0	173.3	190.7	182.7	0.50	0.53	0.44	0.49
กรรมวิธีที่ 6 ปุ๋ยมูลวัว 0.5 กก./ตรม. ร่วมกับปุ๋ยเคมี สูตร 15-15-15 อัตรา 30	186.4	182.9	208.4	<u>192.6</u>	0.48	0.51	0.48	0.49

กรรมวิธี	ความสูง (เซนติเมตร)				เส้นผ่าศูนย์กลางลำต้น (เซนติเมตร)			
	อายุเก็บเกี่ยว				อายุเก็บเกี่ยว			
	1 ปี	1.5 ปี	2 ปี	Aver.	1 ปี	1.5 ปี	2 ปี	Aver.
กิโลกรัม/ไร่								
Average.	178.1	174.8	<u>192.9</u>		0.50	<u>0.54</u>	0.48	

ตารางที่ 2 น้ำหนักสด (กิโลกรัมต่อไร่) และน้ำหนักแห้ง (กิโลกรัมต่อไร่) ของกระจุตเมื่ออายุ 1 ปี 1.5 ปีและ 2 ปี แปลงการศึกษาปริมาณปุ๋ย N-P-K ต่อการเจริญเติบโตและคุณภาพของกระจุต ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง ปี 2560-2563

กรรมวิธี	น้ำหนักสด (กก.ต่อไร่)				น้ำหนักแห้ง (กก.ต่อไร่)			
	อายุเก็บเกี่ยว				อายุเก็บเกี่ยว			
	1 ปี	1.5 ปี	2 ปี	Aver.	1 ปี	1.5 ปี	2 ปี	Aver.
กรรมวิธีที่ 1 ไม่มีการใส่ปุ๋ย	3,028	1,292.0	1,584.0	1,968	1,452.4	720.0	904.0	1,025
กรรมวิธีที่ 2 ปุ๋ยมูลวัวอัตรา 0.5 กก./ตรม.	3,983	1,390.7	906.7	<u>2,093</u>	1,862.5	872.0	514.7	1,083
กรรมวิธีที่ 3 ปุ๋ยมูลวัวอัตรา 1 กก./ตรม.	2,909	1,529.3	1,630.7	2,023	1,464.2	894.7	1,017.3	<u>1,125</u>
กรรมวิธีที่ 4 ปุ๋ยมูลวัว 0.5 กก./ตรม. ร่วมกับปุ๋ยเคมี สูตร 15-15-15 อัตรา 10 กิโลกรัม/ไร่	3,410	1,453.3	1,310.7	2,058	1,702.6	888.0	724.0	1,105
กรรมวิธีที่ 5 ปุ๋ยมูลวัว 0.5 กก./ตรม. ร่วมกับปุ๋ยเคมี สูตร 15-15-15 อัตรา 20 กิโลกรัม/ไร่	3,147	1,244.0	1,062.7	1,818	1,452.0	826.7	634.7	971
กรรมวิธีที่ 6 ปุ๋ยมูลวัว 0.5 กก./ตรม. ร่วมกับปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 30 กิโลกรัม/ไร่	2,620	1,314.7	1,524.0	1,820	1,345.0	880.0	954.7	1,060
Average.	<u>3,183</u>	1,371	1,336		<u>1,546</u>	847	792	

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์กระจุต จำนวน 5 คน

ด้าน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	พอใช้น้อย	ไม่พอใจ
1. การมีวัตถุประสงค์ในการแปรรูป	/				
2. คุณภาพของต้นกระจุต		/			
3. การเก็บเกี่ยว			/		

9. สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ : การเก็บเกี่ยวผลผลิตต้นกระจุตในรูปแบบการปลูก ครั้งแรกของการเก็บเกี่ยวจำเป็นต้องใช้เคียวในการตัดต้น การถอนจะทำให้ต้นขาดได้รับความเสียหาย แต่ในการเก็บเกี่ยวครั้งต่อไปสามารถใช้การถอนด้วยมือได้ และสำหรับการซื้อขายต้นกระจุตในท้องตลาดส่วนใหญ่จะซื้อขายเป็นมัด (กำ) ไม่นิยมซื้อขายแบบชั่งน้ำหนัก ซึ่งจากงานวิจัยการจัดการปุ๋ยแบบต่าง ๆ นั้น พบว่า การใส่ปุ๋ยมูลวัว อัตรา 0.5 กิโลกรัมต่อไร่ มีผลผลิตน้ำหนักสดมากที่สุดเฉลี่ยจากอายุเก็บเกี่ยว 1 ปี 1.5 ปี และ 2 ปี เท่ากับ 2,093 กิโลกรัมต่อไร่ ส่วนอายุเก็บเกี่ยวที่ให้ผลผลิตน้ำหนักสดซึ่งจะส่งผลให้มีจำนวนต้นมากที่สุดด้วย คือการเก็บเกี่ยวที่อายุ 1 ปี

ข้อเสนอแนะ

1. ความยาวและขนาดของต้นกระจุตจะอยู่ที่วัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ประโยชน์ ซึ่งจะแตกต่างกันไป
2. ต้นกระจุตปลูกหรือออกแล้ว จะสามารถอยู่รอดและเจริญเติบโตได้หลายปี
3. การปลูกกระจุตหรือแหล่งกระจุตไม่จำเป็นต้องมีน้ำขังตลอดเวลา

10. การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ :

นำผลงานวิจัยถ่ายทอดสู่เกษตรกรในรูปแบบของการร่วมกันปฏิบัติงาน โดยให้เกษตรกรร่วมเก็บเกี่ยวผลผลิตต้นกระจุต เมื่อครบระยะเวลาเก็บเกี่ยวผลผลิต

นำผลงานวิจัยถ่ายทอดสู่ผู้สนใจ นักวิจัย ในรูปแบบของการจัดโปสเตอร์ในงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีของหน่วยงาน

11. คำขอบคุณ (ถ้ามี) : -

12. เอกสารอ้างอิง :

Jitnapa Wunbua , Kanchana Nakhapakorn and Supet Jirakajohnkool .2012. **Change detection and identification of land potential for planting Krajood (*Lepironia articulata*) in Thale Noi, Southern Thailand.** Songklanakarin J. Sci. Technol. 34 (3), 329-336, May - Jun. 2012.

13. ภาคผนวก

ภาพผนวกที่ 1 การเก็บเกี่ยวกระจุกโดยใช้เคียว

ภาพผนวกที่ 2 การชั่งน้ำหนักต้นสดของงานวิจัย

ภาพผนวกที่ 3 การตากกระจุก

ตารางผนวกที่ 1 ผลการวิเคราะห์ดินแปลงวิจัยปริมาณปุ๋ย N-P-K ต่อการเจริญเติบโตและคุณภาพของกระจุจ
แปลงพื้นที่นาลุ่มของศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง หมู่ที่ 6 ตำบลลำปำ อำเภอเมือง
จังหวัดพัทลุง ปี 2562

รายการทดสอบ	ผลทดสอบ
1. ความเป็นกรด-ด่าง (ดิน:น้ำ =1:1) : pH	5.08
2. ค่าการนำไฟฟ้า (ดิน:น้ำ =1:5) = EC (ds/m)	0.03
3. ความต้องการปูน : LR (kg/rai)	700
4. อินทรีย์คาร์บอน : OC (%)	1.69
5. อินทรีย์วัตถุ : OM (%)	2.92
6. ไนโตรเจน : N (%)	0.15
7. ฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ : Avai. P (mg/kg)	7.33
8. โพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์ : Avai. K (mg/kg)	59.66
9. เนื้อดิน : Soil Texture	ดินเหนียว

ที่มา : รายงานจากห้องปฏิบัติการ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 (สงขลา)